Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (Judecător Cazacu Grigorii)
Dosarul nr. 3a-234/24
2-21107962-02-3a-07022024

D E C I Z I E

10 septembrie 2024 municipiul Chişinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ
al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componenţa:
Preşedintelui completului, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorilor Bostan Angela și Dașchevici Grigore
Grefier Vascan Diana

examinând în ședință publică, cererea de apel declarată de G.Ț. „Furnica Artiom" împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 27 septembrie 2023, prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată acţiunea înaintată de G.Ț. „Furnica Artiom" către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură privind anularea Actului de inspecție nr. 3 din 28 aprilie 2021, anularea deciziei nr. P-44/822 din 1 iunie 2021 și încasarea cheltuielilor de judecată,

A C O N S T A T A T :

Obiectul și temeiurile acțiunii deduse judecății:

La 16 iulie 2021, avocatul Chironachi Vladimir, acționând în interesele G.Ț. „Furnica Artiom" a depus acțiune în contencios administrativ îndreptată către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, solicitând:

1) anularea actului de inspecție nr. 3 emis la 28 aprilie 2021 de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură;

2) anularea deciziei nr. P-44/822 emisă la 1 iunie 2021 de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură;

3) compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, partea reclamantă a indicat că la 28 aprilie 2021 de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a fost întocmit actul de inspecţie nr. 3 privind efectuarea inspecţiei postachitare a dosarului nr. 14/1805 CFI0672.

Partea reclamantă a menționat că potrivit acestui act în cadrul întreprinderii G.Ț. „Furnica Artiom" nu existau bovine și grajdurile erau lăsate în izbelişte. Totodată, inspectorii au reţinut faptul că în baza de date a Centrului Informaţional

Agricol G.Ț. ,,Furnica Artiom” nu are înregistrată nici o exploataţie de bovine şi nici bovine. Astfel, inspectorii au dedus că G.Ț. ,,Furnica Artiom” nu utilizează conform destinaţiei încărcătorul frontal, întrucât este utilizat în cadrul altor lucrări decât cele menţionate în cererea de subvenţionare şi business plan.

În dezacord cu actul întocmit, reclamantul a susținut că a depus o contestație prealabilă prin care a solicitat anularea integrală a actului de inspecţie nr. 3 din 28 aprilie 2021.

În acest sens, partea reclamantă a relevat că comisia de examinare a cererilor prealabile din cadrul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a dispus respingerea ca neîntemeiată a cererii prealabile nr. P-44/822 din 18 mai 2021, depusă de G.Ț. ,,Furnica Artiom” privind anularea actului de inspecţie nr. 3 din 28 aprilie 2021.

Partea reclamantă consideră actul nefondat, deoarece nu corespunde situației faptice reale și că au fost săvârșite un șir de erori procedurale.

Partea reclamantă a menționat că inspectorii Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură eronat au constat lipsa bovinelor, deoarece contrar celor reținute în act, G.Ț. ,,Furnica Artiom” deține și exploatează bovine, însă la data inspectării bovinele se aflau la păscut, în locuri special amenajate.

Partea reclamantă a precizat că acest aspect a fost comunicat inspectorilor, însă aceștia au refuzat să se deplaseze la locul de pășunat.

Partea reclamantă a notat că Agenţia Națională pentru Siguranţa Alimentelor, Direcţia teritorială Cahul indică 6 capete de bovine înregistrate pe persoana fizică Furnica Artiom. Însă, reclamatul susține că în afara acestora G.Ț. ,,Furnica Artiom” mai deţinea încă 8 capete de bovine, pe care inspectorii au refuzat categoric să le inspecteze şi să le introducă în actul de inspecţie.

Totodată, partea reclamantă a subliniat că din cauza neglijenţei medicului veterinar, care nemijlocit a efectuat procedura înregistrării bovinelor, acele 6 bovine au fost înregistrate în exploataţia persoanei fizice Furnica Artiom și nu în privinţa G.Ț. ,,Furnica Artiom”. Mai indică, reclamantul că la moment a fost radiată această eroare de fapt, iar bovinele sunt înregistrare în G.Ț. ,,Furnica Artiom”.

Partea reclamantă a declarat că contrar celor reţinute atât în actul iniţial contestat, cât si în decizia contestată, încărcătorul frontal, a fost şi este folosit conform destinaţiei indicate în cerere şi business plan, doar în cadrul fermei zootehnice, fiind utilizat exclusiv pentru deservirea bovinelor şi doar în cadrul fermei zootehnice, cu respectarea integrală a condiţiilor impuse pentru care au fost acordate subvenţiile.

Partea reclamantă a precizat că inspectorilor le-a fost solicitat să le fie prezentate depozitele furajere şi alte lucrări zootehnice efectuate cu încărcătorul frontal în cadrul fermei zootehnice, aceştia însă au refuzat documentarea.

Partea reclamantă a explicat că contrar celor reţinute în decizia nr. P-44/822, G.Ț. ,,Furnica Artiom” deţine Autorizaţie Sanitar Veterinară de funcţionare valabilă,

care confirmă existenţa Fermei de Bovine, cu profilul, creşterea bovinelor, producerea şi comercializarea laptelui, cât şi creşterea şi comercializarea tineretului de bovine.

Partea reclamantă a invocat și faptul că actul contest a fost întocmit în perioada stării de urgență, fără respectarea condițiilor impuse de dispoziţia nr. 3 a Comisiei pentru Situaţii Excepţionale a Republicii Moldova, care prevede că pe durata stării de urgenţă, termenele de prescripţie şi termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgenţă instituită prin hotărârea Parlamentului nr. 49 din 31 martie 2021, de asemenea alte cauze civile şi de contencios administrativ se suspendă de drept.

Astfel, partea reclamantă a susținut că actul contestat contravine regulilor imperative impusă de hotărârea Comisiei, ceea ce determină caracterul ilegal al acestuia

Partea reclamantă a mai afirmat că actul contestat a fost întocmit în limba de stat, iar administratorul G.Ț. „Furnica Artiom”, Furnica Artiom este vorbitor de limbă rusă. A solicitat invitarea unui traducător, însă inspectorii au refuzat. Totodată menționează că din actul de contestat nu reiese refuzul semnării de către Furnica Artiom, actul fiind semnat doar de inspectorii Racu Andrei şi Lazăr Veaceaslav.

La acest aspect, partea reclamantă a specificat că actul contestat nu i-a fost prezentat spre analiză, fără a solicita semnarea acestuia de către Furnica Artiom şi fără a indica obiecțiile înaintate de Furnica Artiom.

În consecință, partea reclamantă a susținut că reprezentanții Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, Racu Andrei şi Lazăr Veacestlav, contrar situaţiei faptice existente, cu încălcarea normelor imperative de procedură, au întocmit actul de inspecţie nr. 3 în data de 28 aprilie 2021, iar în urma acestor acţiuni abuzive din partea inspectorilor, există pericolul suportării unui şir de prejudicii de ordin moral şi material.

În materie de drept, partea reclamantă a reiterat prevederile art. 118, 120 alin. (1), 162 și art. 189 din Codul administrativ.

Poziția pârâtului pe marginea acțiunii:

La 10 februarie 2022*,* pârâta Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a depus referință, prin care și-a exprimat dezacordul cu acțiunea înaintată de G.Ț. „Furnica Artiom” și a solicitat respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată.

În susținerea poziției sale, autoritatea publică pârâtă a indicat că în 2018, G.Ț. „Furnica Artiom”a depus la Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură dosarul de subvenţionare nr. 1.4/1805CH06272, prin care a solicitat și beneficiat de subvenții în sumă de 791 495 lei, pentru achiziționarea echipamentului tehnologic: încărcător telescopic de model JCB 531-70.

Partea pârâtă a menționat că potrivit scrisorii Direcției teritoriale pentru siguranța alimentelor Cahul nr. 61 din 5 mai 2021, care a fost prezentată la Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură de reclamant, se confirmă faptul că, după

G.Ț. „Furnica Artiom” nu sunt înregistrate animale, totodată indică pârâta că autorizația sanitar veterinară de funcționare fermei a expirat la 18 iunie 2020.

Astfel, partea pârâtă a susținut că G.Ț. „Furnica Artiom” a încălcat prevederile pct. 11 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 455/2017, precum şi angajamentele asumate prin Declarația pe proprie răspundere

Partea pârâtă a precizat că situația în care Gospodăria Țărănească nu dispune de fermă zootehnică şi respectiv bovine, se constată că, încărcătorul frontal nu este folosit la destinație și nu au fost atinse obiectivele prevăzute la pct. 4 și 39 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 455/2017, precum și obiectivele asumate prin planul de afaceri anexat la cererea de acordare a sprijinului financiar.

Autoritatea publică pârâtă a afirmat că, potrivit pct. 2 din cererea prealabilă, Gospodăria Tărănească a specificat că încărcătorul frontal subvenționat este utilizat pentru efectuarea de lucrări în depozite furajere și pentru alte activități, dar nu în cadrul fermei zootehnice. Astfel, încărcătorul este folosit în scopuri diferite de cele pentru care au fost acordate subvențiile.

Totodată, partea pârâtă a notat că actul de inspecție a fost întocmit în limba de stat, reglementată de Constituția Republicii Moldova.

În materie de drept, partea pârâtă a făcut referire la art. 3 din Legea nr.276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, pct. 11 și 11^1 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 455/2017.

Soluția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 27 septembrie 2023, s-a respins ca fiind neîntemeiată acţiunea înaintată de G.Ț. „Furnica Artiom” către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură privind anularea Actului de inspecție nr. 3 din 28 aprilie 2021, anularea deciziei nr. P-44/822 din 1 iunie 2021 și încasarea cheltuielilor de judecată.

Calea de atac exercitată:

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 16 octombrie 2023, avocatul Chironachi Vladimir, acționând în interesele G.Ț. „Furnica Artiom”, în interiorul termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, a declarat apel (f.d. 65-66).

La 4 decembrie 2023, în interiorul termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, avocatul Chironachi Vladimir în interesele G.Ț. „Furnica Artiom” a prezentat instanței de apel motivarea apelului.

În motivarea cererii de apel, partea apelantă a indicat că instanța de fond eronat a interpretat normele de drept material și procedural, din care considerente consideră că hotărârea pronunțată este nefondată.

Partea apelantă a menționat că instanţa de fond nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în acţiune și că în hotărârea pronunţată s-au descris condiţiile

existente şi admise spre subvenţionare, fără să se facă trimitere cu exactitate la situaţia faptică din speţă.

Partea apelantă a susținut că, contrar celor constatate de instanța de fond, probatoriul prezentat în dosar a demonstrat caracterul ilegal al actelor contestate, reiterând în acest sens argumentele și temeiurile de drept specificate în acțiunea de contencios administrativ.

În materie de drept, apelul a fost întemeiat în baza prevederilor art. 357-390 din Codul de procedură civilă.

În final, avocatul Chironachi Vladimir, acționând în interesele G.Ț. „Furnica Artiom", prin cererea de apel, a solicitat casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 27 septembrie 2023, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea în contencios administrativ înaintată de G.Ț. „Furnica Artiom".

Poziția intimatului pe marginea apelului:

Partea intimată a fost notificată despre posibilitatea depunerii referinței cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care își întemeiază opinia, precum și probele invocate în susținerea acesteia. Cu toate acestea, intimata nu a exercitat dreptul de a se expune asupra cererii de apel printr-o referință.

Admisibilitatea apelului:

Potrivit fișei de repartizare a dosarului, la 7 iunie 2024, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD), cauza de contencios administrativ a fost redistribuită spre examinare în ordine de apel, în mod automat-aleatoriu judecătorului raportor Mîra Ghenadie.

În conformitate cu prevederile art. 236 alin. (1) din Codul administrativ, „*instanţa de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului*".

Potrivit art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, „*apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanţei de apel*".

Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost pronunțat public la 27 septembrie 2023, iar cererea de apel a fost depusă la 16 octombrie 2023. Astfel, Completul judiciar constată că apelul a fost depus în termenul legal.

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, „*motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată*".

În speță, hotărârea motivată a fost notificată părții apelante la 13 noiembrie 2023, iar motivarea apelului a fost depusă la 4 decembrie 2023, adică cu respectarea prevederilor art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Potrivit art. 233 alin. (2) din Codul administrativ, „*cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit*”.

Completul judiciar a stabilit că cererea de apel și motivarea apelului au fost semnate de către avocatul Chironachi Vladimir, care acționează în interesele G.Ț. „Furnica Artiom”, în baza mandatului avocațial seria/nr. MA 1181601 din 14 iulie 2021.

În astfel de circumstanțe, în temeiul reglementărilor prevăzute la art. 232-233, 236 și 241 din Codul administrativ, Completul specializat în materie de contencios administrativ concluzionează despre întrunirea condițiilor de admisibilitate a cererii de apel în cauză, motiv din care se purcede la examinarea apelului în fond.

Argumentele părților în cadrul judecării apelului:

În cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, atât apelantul cât și intimatul nu s-au prezentat și nu au comunicat instanței motivele neprezentării lor, citarea legală fiind îndeplinită. Astfel, Completul judiciar conducându-se de prevederile art. 239 alin. (2) din Codul administrativ, a dispus examinarea cauzei în lipsa participanților la proces, care au fost citați legal despre timpul și locul examinării cauzei.

De altfel, examinarea cauzei în ordine de apel în lipsa participanților la proces, nu poate fi calificată ca o limitare a dreptului de apărare şi dreptului de acces la justiție, în condițiile când participanții la proces beneficiază de un ansamblu de pârghii legale întru realizarea drepturilor lor, iar prevederile art. 239 alin. (2) din Codul administrativ, indică expres că neprezentarea participanților la proces nu împiedică instanța de apel să decidă în privința apelului.

Aprecierea instanței de apel:

Subsumând punctul de vedere al participanților, normele procesuale și starea de fapt constatată în privința apelului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău conchide că apelul este admisibil spre examinare, dar neîntemeiat, impunându-se soluția de respingere a apelului, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, „*examinând cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii: respinge apelul*”.

Potrivit art. 219 alin. (1) și (3) din Codul administrativ, „*instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces*”.

În acord cu prevederile art. 225 alin. (1) - (2) din Codul administrativ, „*instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act*

administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege".

Conform jurisprudenței CtEDO instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară (*HirroBalani c. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.

Instanţa de apel menționează că art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În opinia Completului judiciar, prima instanţă a ţinut cont de aceste deziderate şi a adoptat o hotărâre bazată pe materialul probator administrat și legislația în vigoare, asigurându-se că toate aspectele relevante au fost analizate cu rigurozitate.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, în anul 2018, G.Ț. „Furnica Artiom" a depus la Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură dosarul de subvenţionare nr.1.4/1805CH06272, prin care a solicitat şi beneficiat de subvenţii în sumă de 791 495,00 lei, pentru achiziţionarea echipamentului tehnologic: încărcător telescopic de model JCB 531-70.

Prin actul de inspecție nr. 3 din 28 aprilie 2021, s-a constatat că G.Ț. „Furnica Artiom" nu deține bovine, iar grajdurile erau abandonate. În plus, conform bazei de date a Centrului Informațional Agricol, G.Ț. „Furnica Artiom" nu are înregistrată nicio exploatație de bovine și nu deține bovine.

La 18 mai 2021, G.Ț. „Furnica Artiom" a depus la Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea actului de inspecție nr. 3 din 28 aprilie 2021.

Prin decizia nr. P-44/822 din 1 iunie 2021, Comisia de examinare a cererilor prealabile din cadrul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a respins ca neîntemeiată cererea prealabilă nr. P-44/822 din 18 mai 2021, depusă de G.Ț. „ Furnica Artiom" privind anularea actului de inspecție nr. 3 din 28 aprilie 2021.

Nefiind de acord, la 16 iulie 2021, prin intermediul serviciului poștal, G.Ț. „Furnica Artiom" a depus prezenta acțiune în contencios administrativ.

Prima instanță, fiind învestită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia netemeiniciei acţiunii şi a respins-o integral.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Chișinău, analizând legalitatea hotărârii în raport cu prevederile art. 225 din Codul administrativ și art. 239 – 241 din Codul de procedură civilă, constată că aceasta urmează a fi menţinută. Instanţa de fond a interpretat corect circumstanțele cauzei, a evaluat obiectiv probele disponibile și a stabilit corect circumstanțele de fapt, aplicând în mod adecvat legislația relevantă care reglementează raportul litigios.

Admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ.

Potrivit art. 3 din Codul administrativ, „*scopul legislaţiei administrative Legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinîndu-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept*".

Conform art. 5 din Codul administrativ, „*activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative realizate de autorităţile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea*".

Potrivit art. 20 din Codul administrativ, „*dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod*".

Conform art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, „*o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare)*".

Din punct de vedere a felului acțiunii în contencios administrativ, Completul de judecată apreciază că acțiunea înaintată de reclamanta G.Ț. „Furnica Artiom" se relaţionează conceptului legal de acţiune în contestare prevăzut la art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ.

În conformitate cu art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, „*instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios*

administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs".

Conform art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, „*cu excepţia cazurilor prevăzute la alin.(2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ*".

În acord cu prevederile art. 196 alin. (1) din Codul administrativ, „*acţiunea în contencios administrativ se depune la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea publică care a desfăşurat activitatea administrativă contestată, daca legea nu prevede altfel*".

Astfel, ținând cont de obiectul acțiunii și având în vedere prevederile art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, examinarea prezentei cauze ține de competența Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, or, obiectul acesteia nu se regăsește în excepțiile de la alin. (2) și (3) a art.191 din Codul administrativ.

Prin urmare, acțiunea în contencios administrativ a fost înaintată de reclamanta G.Ț. ,,Furnica Artiom" cu respectarea competenței jurisdicționale materiale și teritoriale.

Conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, „*actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public*".

Articolul 11 alin. (1) din Codul administrativ, prescrie că „*actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel*".

Instanța de apel atestă că actul de inspecție nr. 3, emis la 28 aprilie 2021, de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, precum și decizia nr. P-44/822, emisă la 1 iunie 2021, emisă de aceeași autoritate publică, constituie acte administrative defavorabile pentru reclamanta G.Ț. „Furnica Artiom", deoarece prin aceste acte s-a constatat încălcarea de către G.Ț. „Furnica Artiom" a obligațiilor stipulate la pct. 11 din Regulamentul privind condiţiile, ordinea şi procedura de acordare a mijloacelor Fondului Naţional de Dezvoltare a Agriculturii şi Mediului Rural, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 455 din 21 iunie 2017. Această situație ar putea genera obligația beneficiarului de a restitui suma subvenției, conform pct. 11^2 din același Regulament, având în vedere coeficientul inflației și dobânda de întârziere, calculate conform legii, cu excepția cazurilor justificate, care trebuie notificate Agenției conform art. 904 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002.

Conform art. 53 alin. (1) din Constituție, „*persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr- un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei*”.

În conformitate cu art. 17 din Codul administrativ, „*drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă*”.

În accepţiunea art. 39 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, „*controlul judecătoresc al activității administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente*”.

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, „*orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere*”.

Completul judiciar reține că unul dintre elementele definitorii ale acțiunii în contencios administrativ, este revendicarea unui drept propriu, vătămat prin una din formele activității administrative. Or, reclamantul care înaintează acțiunea trebuie să urmărească și să justifice procesual, pentru testul de admisibilitate, revendicarea unui drept subiectiv propriu căruia i se aduce atingere prin activitatea administrativă contestată.

Completul de judecată relevă că expresia „*revendică încălcarea*” potrivit art. 189 alin. (1) din Codul administrativ sugerează că, pentru a introduce o acțiune în contencios administrativ, nu este necesar ca reclamantul să demonstreze cu certitudine că drepturile sale au fost vătămate. Este suficient să existe o anumită posibilitate ca drepturile sale subiective să fi fost afectate negativ de un act administrativ. Această prevedere legală permite persoanelor să solicite protecție juridică și să conteste acte administrative care, chiar dacă nu au cauzat încă o vătămare concretă, au potențialul de a produce o astfel de vătămare. Astfel, sistemul de contencios administrativ se deschide pentru o protecție preventivă a drepturilor subiective, permițând intervenția juridică înainte ca vătămarea să devină ireparabilă.

Reclamantul are dreptul la înaintarea acțiunii în contencios administrativ ori de câte ori se deduce la o examinare în *prima facie* - circumstanțele din cererea sa, acte, dosar administrativ etc. probabilitatea (posibilitatea) lezării unui drept al său prin actul administrativ individual contestat. Probabilitatea că dreptul subiectiv ar putea fi vătămat este prezumată de fiecare dată când o persoană este destinatar (art. 11 alin. (2) enunțul 1 din Codul administrativ) al actului administrativ individual defavorabil sau este terț.

În speță, reclamanta G.Ț. „Furnica Artiom” este destinatarul actelor contestate.

Astfel, Completul judiciar reține că, prin acțiunea depusă, G.Ț. „Furnica Artiom” a revendicat apărarea pe calea controlului judecătoresc a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ, și anume, dreptul de a-și menține obiectul subvenţionării. Corespunzător, condiția revendicării unui drept legitim și în conformitate cu art. 39 din Codul administrativ este întrunită.

Din circumstanțele expuse în acțiunea de contencios administrativ este evidentă revendicarea încălcării drepturilor reclamantei G.Ț. „Furnica Artiom” prin activitate administrativă conform art. 20, 39 și 189 alin. (1) din Codul administrativ, or, reclamanta, care de fapt este destinatar al efectelor actelor administrative defavorabile contestate, nu-i poate fi aplicată regula acțiunii populare pentru a declara acțiunea inadmisibilă în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

În conformitate cu art. 19 din Codul administrativ, „*cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative*”.

Potrivit art. 162 din Codul administrativ, „*procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. Dacă autoritatea publică nu soluţionează petiţia în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă. Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul; b) emiterea unui act administrativ individual*”.

La rândul său prevederile art. 164 alin. (1) Cod administrativ, stipulează că „*cererea prealabilă se depune în scris la autoritatea publică emitentă*”.

Conform art. 165 alin. (1) din Codul administrativ, „*cererea prealabilă se depune în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea actului administrativ individual ori a respingerii petiţiei. Dacă autoritatea publică nu soluţionează cererea în termenul prevăzut de prezentul cod, cererea prealabilă poate fi depusă în decursul unui an de la expirarea termenului*”.

Articolul 208 alin. (1) din Codul administrativ, prescrie că „*până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege*”.

După cum rezultă din materialele cauzei elucidate anterior, la 18 mai 2021, G.Ț. „Furnica Artiom” a depus la Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea actului de inspecție nr. 3 din 28 aprilie 2021.

Prin decizia nr. P-44/822 din 1 iunie 2021, Comisia de examinare a cererilor prealabile din cadrul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a respins ca neîntemeiată cererea prealabilă nr. P-44/822 din 18 mai 2021, depusă de G.Ț. „Furnica Artiom” privind anularea actului de inspecție nr. 3 din 28 aprilie 2021.

În acțiunea sa, partea reclamantă susține că decizia nr. P-44/822, emisă la 1 iunie 2021 de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, i-a fost comunicată pe 17 iunie 2021. De asemenea, la dosarul cauzei este anexată scrisoarea de

expediere nr. 583/05 din 17 iunie 2021, semnată de directorul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (f.d. 14), precum și copia plicului (f.d. 24), care confirmă că autoritatea publică pârâtă a expediat în adresa reclamantei G.Ț. „Furnica Artiom" actul administrativ la aceeași dată. La materialele cauzei lipsește dovada recepționării de către G.Ț. „Furnica Artiom" a deciziei nr. P-44/822 din 1 iunie 2021.

În acelaşi timp, art. 209 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, stipulează că „*acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia*".

Acțiunea în contencios administrativ a fost depusă la 16 iulie 2024.

Astfel, coroborând prevederile normelor legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar statuează că, reclamanta G.Ț. „Furnica Artiom" este subiect de sesizare a instanței de contencios administrativ, a respectat procedura de adresare în instanța de judecată, precum și termenul de depunere a acțiunii în instanța de judecată, iar acțiunea depusă nu este exceptată de la controlul judiciar, prin urmare motive de inadmisibilitate a acțiunii în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, la caz nu sunt, din care considerente, instanța de fond corect a conchis asupra întrunirii condițiilor de admisibilitate a acțiunii.

Cu referire la fondul acțiunii.

Potrivit art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ „*examinând acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: f) respinge acţiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condiţiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit.a)–e)*".

Conform art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, „*fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia*".

La acest capitol, se reține și dispozițiile art. 22 alin. (1) coroborat cu art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, care stipulează că, „*instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți*".

În cele ce succed, Completul judiciar reiterează că reclamanta G.Ț. „Furnica Artiom" înaintând prezenta acțiune contestă actul de inspecție nr. 3 emis la 28 aprilie 2021 de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, precum și decizia adoptată în procedură prealabilă nr. P-44/822 emisă la 1 iunie 2021 de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.

În contextul pretențiilor deduse judecății, Completul judiciar reține că potrivit art. 3 din Legea nr.276 din 16 decembrie 2016 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural, „***subvenţie*** *– plată nerambursabilă şi neimpozabilă,*

acordată din Fondul naţional de dezvoltare a agriculturii şi mediului rural pentru realizarea scopului prevăzut de prezenta lege; ***beneficiar de subvenţie*** *– solicitantul de subvenţie a cărui cerere de subvenţionare a fost evaluată pozitiv şi autorizată spre plată de către Agenţia de Intervenţie şi Plăţi pentru Agricultură".*

În conformitate cu prevederile art. 4 alin. (1) pct. 1) din Legea nr. 276 din 16 decembrie 2016 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural, „*subiecţi ai subvenţionării în agricultură sau în mediul rural sunt: 1) fermierii care se clasifică în următoarele categorii şi întrunesc cumulativ următoarele condiţii: a) fermier micro – fermier care are cel mult 9 salariaţi şi realizează o cifră anuală de afaceri de până la 18 milioane de lei; b) fermier mic – fermier care are cel mult 49 de salariaţi şi realizează o cifră anuală de afaceri de până la 50 de milioane de lei; c) fermier mijlociu – fermier care are cel mult 249 de salariaţi şi realizează o cifră anuală de afaceri de până la 100 de milioane de lei; d) fermier mare – fermier care depăşeşte cumulativ condiţiile stabilite pentru fermierul mijlociu*".

Conform prevederilor art. 14 lit. b) și c) din aceeași Lege „*Agenţia de Intervenție şi Plăți pentru Agricultură este o structură organizațională din sfera de competență a Ministerului Agriculturii şi Industriei Alimentare, responsabilă de gestionarea şi controlul Fondului naţional de dezvoltare a agriculturii şi mediului rural şi al mijloacelor financiare provenite de la partenerii de dezvoltare, care are următoarele atribuţii: b) examinează cererile de subvenţionare; c) efectuează monitorizarea postachitare*".

Potrivit art. 29 din Legea nr. 276 din 16 decembrie 2016, „*Monitorizarea postachitare este o procedură administrativă de verificare a modului de executare a actului administrativ sau, după caz, a contractului administrativ de subvenţionare. Procedura de monitorizare postachitare se iniţiază din oficiu de către Agenţie în baza analizei riscurilor, în termen de până la 5 ani din momentul emiterii actului administrativ sau a contractului administrativ de subvenţionare."*

Conform pct. 4 din din Regulamentul privind condiţiile, ordinea şi procedura de acordare a mijloacelor Fondului Naţional de Dezvoltare a Agriculturii şi Mediului Rural, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 455 din 21 iunie 2017, „*prin alocarea mijloacelor Fondului se urmăreşte atingerea obiectivelor generale şi specifice stabilite în Strategia naţională de dezvoltare agricolă şi rurală pentru anii 2014-2020, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.409 din 4 iunie 2014, precum şi în Acordul de finanţare dintre Guvernul Republicii Moldova şi Comisia Europeană privind implementarea Programului ENPARD Moldova – suport pentru agricultură şi dezvoltare rurală, aprobat prin Legea nr.177 din 22 octombrie 2015*".

În conformitate cu dispozițiile pct. 11 din Regulamentul privind condiţiile, ordinea şi procedura de acordare a mijloacelor Fondului Naţional de Dezvoltare a Agriculturii şi Mediului Rural, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 455 din 21 iunie 2017 (în vigoare la data emiterii actului de inspecție nr. 3 din 28 aprilie 2021), „*pe parcursul unei perioade de 5 ani, calculate din ziua autorizării spre plată a*

cererii de acordare a subvenţiei iar în cazul animalelor de prăsilă – din momentul scoaterii din carantină, beneficiarii de subvenţii sunt obligaţi:

1) să utilizeze conform destinaţiei şi să întreţină obiectul investiţiei conform celor mai bune practici în domeniul vizat;

2) să realizeze obiectivele asumate prin planul de afaceri anexat la cererea de acordare a subvenţiei;

3) să nu admită înstrăinarea/darea în folosinţă sub orice formă a obiectului investiţiei sau, după caz, casarea, defrişarea plantaţiilor multianuale, sacrificarea, inclusiv admiterea pieririi efectivului de animale;

4) să permită reprezentanţilor Agenţiei accesul în locurile şi spaţiile unde este efectuată investiţia, la documentele juridice, financiare, tehnice care au stat la baza realizării investiţiei şi să asigure condiţii necesare pentru desfăşurarea corespunzătoare a verificărilor pe teren;

5) să comunice Agenţiei orice modificare survenită în realizarea obiectivelor investiţionale asumate, dar nu mai târziu de 10 zile lucrătoare de la apariţia situaţiei respective;

6) să aplice şi să întreţină materialele de vizibilitate aplicate pe obiectul investiţiei conform modelelor şi schiţelor aprobate de Agenţie".

Conform prevederilor pct. 11^2 din același Regulament, „*în cazul încălcării obligaţiilor stabilite la pct. 11 şi 11^1, precum şi în cazul intrării în proces de insolvabilitate sau lichidare, beneficiarul urmează să restituie suma subvenţiei, ţinând cont de coeficientul inflaţiei şi dobânda de întârziere, calculată în condiţiile legii, cu excepţia impedimentelor justificate, notificate Agenţiei în condiţiile stabilite în art.904 din Codul civil al Republicii Moldova nr.1107/2002*".

Potrivit pct. 39 din Regulamentul enunțat, „*domeniul de acţiune: Mărimea sprijinului acordat se calculează sub formă de compensaţie din costul utilajului tehnologic nou, achitat integral, destinat dotării şi modernizării fermelor zootehnice, inclusiv construcţiei/reconstrucţiei fermelor zootehnice: construcţii pentru creşterea şi întreţinerea animalelor în hale, inclusiv dotate cu spaţii pentru plimbare a animalelor, construcţii pentru creşterea şi întreţinerea animalelor în aer liber, construcţii pentru deservirea sanitar-veterinară, construcţii pentru depozitarea furajelor, secţii pentru producerea şi depozitarea nutreţurilor şi furajelor combinate, incubatoare, construcţii pentru depozitarea producţiei obţinute, construcţii pentru depozitarea dejecţiilor şi procesarea lor, construcţii pentru depozitarea şi procesarea subproduselor de origine animală nedestinate consumului uman, construcţii pentru asigurarea biosecurităţii, inclusiv punct de control, filtru sanitar pentru personal*".

Analizând normele legale menționate în raport cu circumstanțele de fapt stabilite anterior, Completul de judecată constată că G.Ț. „Furnica Artiom" este beneficiar al subvenționării conform art. 4 din Legea privind subvenționarea în agricultură și mediul rural, ca rezultat al depunerii, în anul 2018, a dosarului de

subvenționare nr. 1.4/1805CH06272, prin care a solicitat și beneficiat de subvenții în sumă de 791 495,00 lei, pentru achiziționarea echipamentului tehnologic: încărcător telescopic de model JCB 531-70.

La caz, Completul judiciar reține că, reieșind din atribuțiile legale de monitorizare postachitare a subvențiilor, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a întocmit actul de inspecție nr. 3 din 28 aprilie 2021, prin care, urmare a efectuării controlului postachitare a constatat că G.Ţ. „Furnica Artiom” nu deține bovine și grajdurile erau lăsate de izbelişte, respectiv G.Ţ. „Furnica Artiom” nu utilizează încărcătorul frontal conform destinației, fiind utilizat la alte lucrări decât cele menționate în cererea de subvenționare.

Conform actului de inspecție menționat, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a stabilit că apelanta G.Ț. „Furnica Artiom” nu a respectat următoarele angajamente:

„*1. Să nu înstrăineze sau să nu transmită în folosință, sub nici o formă, investiția supusă subvenționării.*

2. Să asigure utilizarea investiției conform destinației pentru care a fost acordat sprijinul financiar.

3. Să aplice și să întrețină materialele de vizibilitate pe obiectul investiției, conform modelelor și schițelor aprobate de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM)”.

În acest context, instanța de apel apreciază critic alegațiile părții apelante cu referire la faptul că actul de inspecție nr. 3 din 28 aprilie 2021 nu corespunde situației faptice reale și că inspectorii Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură eronat au constat lipsa bovinelor la data întocmirii actului fără a face trimitere la careva probotariu, or, acest fapt este probat prin scrisoarea Direcției teritoriale pentru siguranța alimentelor Cahul nr. 61 din 5 mai 2021, care confirmă faptul că în cadrul G.Ț. „Furnica Artiom” nu sunt înregistrate animale.

De asemenea, prin scrisoarea Direcției teritoriale pentru siguranța alimentelor Cahul nr. 61 din 5 mai 2021, se menționează că cele șase capete de animale aflate *de facto* în exploatarea G.Ț. „Furnica Artiom” sunt înregistrate în exploatația persoanei fizice Furnica Artiom. Această distincție este esențială, deoarece subiectul subvenționării este G.Ț. „Furnica Artiom”, nu persoana fizică. Astfel, animalele înregistrate în exploatarea persoanei fizice nu pot fi considerate în cadrul controlului efectuat aflate în exploatarea G.Ț. „Furnica Artiom”.

Totodată, în scrisoare nr. 61 din 5 mai 2021 este menționat și faptul că autorizația sanitar veterinară de funcționare a expirat la data de 18 iunie 2020.

În acest sens, Completul judiciar notează că informațiile din scrisoarea Direcției teritoriale pentru siguranța alimentelor Cahul nu sunt contestate de partea apelantă, care, atât în acțiune cât și în cererea de apel, recunoaște aceste fapte. Aceste aspecte subliniază soliditatea concluziilor formulate în actul de inspecție, evidențiind că constatările inspectorilor au fost bazate pe date corecte.

Prin urmare, având în vedere că subiectul subvenționării este G.Ț. „Furnica Artiom” și nu persoana fizică Furnica Artiom, Completul judiciar atestă că autoritatea publică pârâtă a acționat justificat prin neconsiderarea capetelor de animale înregistrate în exploatarea persoanei fizice în cadrul controlului efectuat. Această distincție este crucială, deoarece legislația privind subvenționarea stipulează clar că beneficiarii sunt fermierii micro, adică fermierii care au cel mult 9 salariaţi şi realizează o cifră anuală de afaceri de până la 18 milioane de lei (art. 4 alin. (1) pct. 1) lit. a) din Legea nr. 276 din 16 decembrie 2016). Prin urmare, resursele și bunurile aflate în proprietatea persoanelor fizice nu pot fi incluse în evaluarea eligibilității pentru subvenții destinate G.Ț. „Furnica Artiom”.

În legătură cu dezacordul apelantului referitor la constatarea autorității publice privind nedeținerea autorizației sanitar veterinare de funcționare, Completul de judecată reiterează că, potrivit scrisorii Direcției teritoriale pentru siguranța alimentelor Cahul nr. 61 din 5 mai 2021, autorizația sanitar veterinară de funcționare a G.Ț. „Furnica Artiom” a expirat la data de 18 iunie 2020, astfel că, apelantul a eșuat în a demonstra faptul că, la data întocmirii actului de inspecție nr. 3 din 28 aprilie 2021, deținea o autorizație sanitar-veterinară valabilă.

Lipsa autorizației sanitar veterinare de funcționare, la etapa întocmirii actului de inspecție, se confirmă și prin actele anexate la materialele cauze de către apelant. Astfel, în cadrul judecării cauzei apelantul a anexat autorizația sanitar-veterinară de funcționare nr. 0070011VF din 21 mai 2021, emisă în baza cererii depusă la Direcția Raională pentru Siguranța Alimentelor Cahul nr. 32 din 11 mai 2021, pe când actul de inspecție a fost emis la 28 aprilie 2021.

Respectiv, având în vedere că actul de inspecție a fost emis la 28 aprilie 2021, este evident că, la acea dată, G.Ț. „Furnica Artiom” nu deținea autorizația sanitar-veterinară de funcționare.

În acest context, Completul de judecată reține că anexa nr. 6 la Legea nr. 221 din 19 octombrie 2007 privind activitatea sanitară veterinară conține lista activităților care se supun autorizării sanitare veterinare, printre care se enumeră și activitățile de creștere și întreținere a animalelor, iar potrivit alin. (1) art. 18 din Legea enunțată, *„agenții economici care desfășoară cel puțin una dintre activitățile menționate în anexa nr. 6 pot activa numai dacă acestea au fost supuse procedurii de autorizare/înregistrare sanitară veterinară de către Agenție*”.

Deci, faptul că G.Ț. „Furnica Artiom” nu avea o autorizație sanitar-veterinară valabilă la data întocmirii actului de inspecție sugerează că entitatea nu îndeplinea condițiile legale pentru a-și desfășura activitatea de creștere a bovinelor, producerea și comercializarea lapetului, creșterea și comercializarea tineretului de bovine. Prin urmare, este evident că încărcătorul telescopic de model JCB 531-70 nu a fost utilizat conform destinației prevăzute. Respectiv, prima instanță corect a conchis asupra temeiniciei concluziei autorității publice pârâte cu privire la faptul că reclamanta G.Ț. „Furnica Artiom” nu a atins obiectivele prevăzute la pct. 4 și 39 din

Regulamentul privind condiţiile, ordinea şi procedura de acordare a mijloacelor Fondului Naţional de Dezvoltare a Agriculturii şi Mediului Rural, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 455 din 21 iunie 2017.

În acest context, Completul de judecată apreciază critic alegațiile părții apelante cu referire la faptul că încărcătorul frontal a fost utilizat permanent conform destinației indicate în cerere și business plan, întrucât actul de inspecție a evidențiat nu doar lipsa bovinelor, ci și condițiile de funcționare ale G.Ț. „Furnica Artiom” (lipsa autorizației sanitar-veterinară), aspecte esențiale pentru evaluarea conformității cu cerințele legale și cu angajamentele asumate în cadrul programului de subvenționare.

Astfel, Completul specializat se alinează concluziei instanței de fond, conform căreia apelanta G.Ț. „Furnica Artiom” a încălcat prevederile pct. 11 din Regulamentul privind condiţiile, ordinea şi procedura de acordare a mijloacelor Fondului Naţional de Dezvoltare a Agriculturii şi Mediului Rural, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 455 din 21 iunie 2017 (în vigoare la data emiterii actului de inspecție nr. 3 din 28 aprilie 2021), care impune, printre altele, obligativitatea beneficiarului de subvenţii ca pe parcursul unei perioade de 5 ani, calculate din ziua autorizării spre plată a cererii de acordare a subvenţiei iar în cazul animalelor de prăsilă – din momentul scoaterii din carantină, să utilizeze conform destinaţiei şi să întreţină obiectul investiţiei conform celor mai bune practici în domeniul vizat.

În continuare, cât privește argumentele părții apelante referitoare la faptul că actul contestat a fost redactat într-o limbă necunoscută beneficiarului, Completul de judecată subliniază că, potrivit dispozițiilor art. 26 din Codul administrativ, „*limba de procedură în faţa autorităţilor publice şi a instanţelor de judecată competente este cea prevăzută de legislaţie*”.

Conform art. 13 din Constituție, „*limba de stat a Republicii Moldova este limba română, funcţionând pe baza grafiei latine*”.

Așadar, caracterul oficial al limbii instituie, obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate şi aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului.

În opinia Completului judiciar, articolul 26 din Codul administrativ stabilește un cadru clar pentru desfășurarea procedurilor administrative, stipulând că actele oficiale trebuie redactate în limba prevăzută de legislație, adică în limba română, așa cum este definită în art. 13 din Constituție. Această reglementare asigură că toate interacțiunile dintre cetățeni și autoritățile publice se desfășoară într-un mod transparent și accesibil, garantând astfel dreptul cetățenilor de a înțelege documentele oficiale și de a participa activ la procesul administrativ.

Prin urmare, în absența unei dovezi că actul contestat a fost redactat într-o limbă pe care beneficiarul nu o cunoștea, Completul de judecată consideră că alegațiile părții apelante nu au fundament juridic solid. Aceasta întărește concluzia că actul de inspecție a fost întocmit conform legislației aplicabile și că beneficiarul avea obligația

de a se familiariza cu actul de inspecție nr. 3 din 28 aprilie 2021 în limba română, având astfel posibilitatea de a solicita clarificări sau asistență în cazul în care avea nelămuriri.

Completul judiciar apreciază ca fiind neîntemeiate alegațiile părții apelante cu referire la faptul că legalitatea actului de inspecție nr. 3 din 29 aprilie 2021 este afectată prin aceea că actul a fost întocmit în perioada stării de urgență, fără respectarea condițiilor impuse prin dispoziția nr. 3 din 15 aprilie 2021 a Comisiei pentru Situații Excepționale.

În acest sens, Completul judiciar notează că prin Hotărârea Parlamentului nr. 49/2021, s-a declarat starea de urgenţă pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 1 aprilie-30 mai 2021.

Potrivit pct. 1 din Dispoziţia nr. 3 din 15 aprilie 2021 a Comisiei pentru Situaţii Excepţionale, „*pe durata stării de urgenţă, termenele de prescripţie şi termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toata durata stării de urgenţă instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 49/2021*”.

La data de 28 aprilie 2021, Curtea Constituţională a pronunţat Hotărârea nr. 15 pentru controlul constituţionalităţii, prin care a declarat neconstituţională Hotărîrea Parlamentului nr. 49/2021.

Astfel, pe de o parte, se constată că, la data emiterii actului de inspecție nr. 3 din 28 aprilie 2021, dispoziţia nr. 3 din 15 aprilie 2021 a Comisiei pentru Situaţii Excepţionale a fost abrogată prin efectul Hotărârii Curții Constituționale nr. 15 din 28 aprilie 2021. Pe de altă parte, se observă că prevederile invocate de apelant din această dispoziție, referitoare la suspendarea termenilor de procedură, se aplică exclusiv examinării cauzelor penale, civile, de contencios administrativ și contravenționale, fără a afecta activitatea administrativă în sensul art. 5 din Codul administrativ. Aceasta subliniază faptul că aspectele administrative nu au fost supuse acelorași restricții privind termenele procedurale, menținând astfel cadrul legal pentru desfășurarea activităților administrative în mod normal, cu excepțiile prevăzute în pct. 26-29 din dispoziţia nr. 3 din 15 aprilie 2021.

Chiar și așa, Completul judiciar relevă că partea apelantă nu a indicat care ar fi norma legală ce ar stabili că nerespectarea dispoziției nr. 3 din 15 aprilie 2021 a Comisiei pentru Situații Excepționale ar duce, în consecință, la nulitatea actului administrativ - actul de inspecție nr. 3 din 28 aprilie 2021. Or, din sistemul reglementărilor instituite prin Codul administrativ nu se conturează o astfel de concluzie. Doar în situația unui viciu fundamental de procedură poate fi pusă problema valabilității unui act administrativ. Însă, apelantul nu a motivat în ce măsură eventuala încălcare a dispoziției nr. 3 din 15 aprilie 2021, ar fi afectat, în esență, drepturile reclamantului și, implicit, a viciat soluția finală adoptată.

Referitor la argumentul părții apelante precum că actele contestate nu sunt motivate, Completul judiciar menționează că, în conformitate cu art. 31 din Codul

administrativ, „*actele administrative individuale şi operaţiunile administrative scrise trebuie să fie motivate*”.

Potrivit prevederilor art. 118 din Codul administrativ, „*motivarea este operaţiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esenţiale de drept şi de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreţionare trebuie să poată fi recunoscute şi punctele de vedere din care autoritatea publică a reieşit la exercitarea dreptului discreţionar. Motivarea trebuie să se refere şi la argumentele expuse în cadrul audierii. Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreţionar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigaţii, probe, audieri, opinii ale participanţilor contrare conţinutului final al actului etc. Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual şi condiţionează legalitatea acestuia. Motivarea nu este obligatorie în cazul în care: a) autoritatea publică admite o petiţie în totalitate fără ca prin decizia de soluţionare a ei să fie afectate drepturile sau interesele legitime ale altor persoane; b) acest lucru este prevăzut expres de lege; sau c) autoritatea publică emite acte administrative individuale de acelaşi fel într-un număr mai mare sau automatizat şi, conform circumstanţelor de fapt ale cazului în parte, nu se cere o motivare*”.

Completul de judecată constată că actele administrative – actul de inspecție nr. 3 emis la 28 aprilie 2021 de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și decizia nr. P-44/822 emisă la 1 iunie 2021 de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, sunt motivate în conformitate cu normele legale, fiind indicate argumentele care sunt bazate pe o cercetare amplă a materialelor cauzei.

Prin urmare, Completul judiciar conchide că actele contestate sunt conforme cu exigențele legale, fiind motivate și bine argumentate, cu referire la normele de drept material și oferind o apreciere corectă a acestora. Aceste circumstanțe indică absența temeiurilor legale pentru anularea actelor contestate, or, conform art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, „*fiecare participant are obligația de a proba faptele pe care își întemeiază pretențiile*”, ceea ce nu s-a realizat în acest caz.

În aceste circumstanțe, Completul judiciar confirmă că instanța de fond a reținut corect că pretențiile formulate în acțiune nu sunt plauzibile, nu au temei juridic și nu sunt susținute de dovezi. Actele contestate au fost emise de autoritatea competentă, respectând toate procedurile legale și fiind motivate atât din punct de vedere factual, cât și juridic. Pe această dimensiune, cererea de compensare a cheltuielilor de judecată este, de asemenea, neîntemeiată, conform art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Din considerentele enunțate, instanța de apel concluzionează că prima instanța a examinat cauza sub toate aspectele, stabilind cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt, caracteristice raportului juridic litigios, legea materială ce guvernează raportul juridic, creând participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiunilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptul la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al Convenției Europene pentru apărarea a Drepturilor Omului.

În consecință, Completul judiciar apreciază cu certitudine caracterul formal al alegațiilor părții apelante, care nu generează opozabilitate instanței atât timp cât aceste alegații nu au fost confirmate prin probe relevante și admisibile, astfel în viziunea Completului judiciar, toate argumentele și afirmațiile invocate de către partea apelantă, citate *supra*, sunt vădit lipsite de suport juridic, instanța de apel apreciindu-le ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speţei.

Nu în ultimul rând, Completul judiciar consideră necesar de a concretiza faptul că fiind o trăsătură esențială a apelului, efectul devolutiv constă în provocarea unei noi judecăți de fond, atât cu privire la problemele de fapt, cât și cu privire la cele de drept, în limitele stabilite prin cererea de apel, astfel circumstanțele și probele care nu au putut fi prezentate în prima instanță, dar au o importanță majoră în soluționarea litigiului urmează să fie prezentate în instanța de apel.

Cu toate acestea, instanța de apel ține să menționeze că, apelanta nu a invocat în susținerea poziției sale careva argumente concludente și pertinente, care în ansamblul probelor administrate la dosar, ar demonstra necesitatea anulării actelor administrative contestate, argumentele acesteia fiind o reflectare a cererii de chemare în judecată, combătute prin concluziile instanței de fond, care a elucidat deplin circumstanțele cauzei, a aplicat corect normele materiale și a adoptat o hotărâre întemeiată și legală.

Sintetizând cele detaliate mai sus, statuând cu certitudine că hotărârea instanţei de fond este legală și întemeiată, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide asupra respingerii apelului declarat de G.Ț. „Furnica Artiom” și menținerii fără modificări a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 27 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a), alin. (3) din Codul administrativ și art. 389-390 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

D E C I D E :

Se respinge apelul declarat de G.Ț. „Furnica Artiom”.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 27 septembrie 2023.

Decizia este executorie de la emitere, însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție. Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Preşedintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Dașchevici Grigore